

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики

25 червня 2026 року № 164

**МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ПОКАЗНИКІВ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ПЛОЩІ, ВАЛОВІ ЗБОРИ ТА УРОЖАЙНІСТЬ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР"**

Київ – 2026

Державна служба статистики України

Відповідальний за підготовку – директор департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища апарату Державної служби статистики України Олег Прокопенко.

Методика розрахунку показників державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та урожайність сільськогосподарських культур" (далі – Методика) містить опис інформаційних джерел, основних правил і методів проведення річних і щомісячних розрахунків розмірів площ та кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур.

Методика призначена для використання працівниками органів державної статистики, а також може бути корисна для інших користувачів офіційної державної статистичної інформації.

Методика є складовою частиною методологічного забезпечення проведення державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та урожайність сільськогосподарських культур".

Методику підготували фахівці департаменту статистики сільського господарства та навколишнього середовища апарату Державної служби статистики України.

Методика схвалена Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протокол від 24 квітня 2026 року № КПУМ/8-26).

Держстат
вул. Шота Руставелі 3, Київ, 01601
<http://stat.gov.ua>
телефон: (044) 287-24-22
адреса електронної пошти: office@stat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Скорочення та умовні позначення.....	5
I. Вступ.....	6
II. Джерела інформації для проведення розрахунків	6
III. Розрахунок показників статистичного спостереження.....	8
1. Показники, за якими здійснюються розрахунки, та розрізи їх формування.....	8
2. Методи проведення розрахунків.....	9
3. Основні правила проведення розрахунків.....	9
IV. Розрахунки річних показників статистичного спостереження.....	11
1. Розрахунки розмірів площ сільськогосподарських культур.....	11
2. Розрахунки кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур.....	14
V. Розрахунки щомісячних показників статистичного спостереження.....	16
1. Розрахунки площ зібраних та кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур у підприємствах.....	16
2. Розрахунки площ зібраних та кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур у господарствах населення.....	19
VI. Розподіл результатів розрахунків за адміністративно-територіальними одиницями.....	21
VII. Оцінка площ посівних сільськогосподарських культур з урахуванням результатів розпізнавання аерокосмічних знімків	21
Додатки:	
Додаток 1. Оцінка площі посівної сільськогосподарських культур під урожай звітного року в господарствах населення.....	24
Додаток 2. Розрахунок структури площі посівної однорічних і дворічних сільськогосподарських культур під урожай звітного року в господарствах населення.....	25
Додаток 3. Оцінка площі посівної картоплі в господарствах населення.....	26
Додаток 4. Оцінка площі зібраної, кількості виробленої продукції (валового збору) й урожайності сільськогосподарської культури в господарствах населення.....	27
Додаток 5. Оцінка кількості виробленої продукції (валового збору) культур зернових у господарствах населення.....	30

	Стор.
Додаток 6. Схема строків збирання культур овочевих і багаторічних.....	33
Додаток 7. Оцінка кількості виробленої продукції (валового збору) кукурудзи в господарствах населення	34
Додаток 8. Оцінка кількості виробленої продукції (валового збору) картоплі в господарствах населення та розподіл за адміністративно- територіальними одиницями.....	35
Додаток 9. Оцінка кількості виробленої продукції (валових зборів) культур плодових та ягідних у господарствах населення за адміністративно-територіальними одиницями.....	36
Додаток 10. Оцінка площі посівної соняшника за результатами розпізнавання аерокосмічних знімків та її розподіл за регіонами та категоріями господарств у звітному році.....	38
Список використаних джерел.....	40

Скорочення та умовні позначення

ДСС, статистичне спостереження	– державне статистичне спостереження;
Держгеокадастр	– Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру;
ЄС	– Європейський Союз;
ОСГД	– ДСС "Сільськогосподарська діяльність населення у сільській місцевості";
<i>T</i>	– звітний рік;
<i>T-1</i>	– рік, попередній звітному.

I. Вступ

1. Ця Методика описує способи та послідовність проведення річних і щомісячних розрахунків розмірів площ та кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур у господарствах усіх категорій на державному та регіональному рівнях.

2. Основні процедури Методики розроблено згідно з Методологічними положеннями державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та урожайність сільськогосподарських культур" [4] (далі – Методологічні положення).

Процедури, описані в Методиці, реалізуються з використанням Microsoft Excel.

3. Ця Методика враховує положення Регламенту (ЄС) 2022/2379 Європейського Парламенту та Ради від 23 листопада 2022 року про статистику сільськогосподарських ресурсів та продукції [7] та Імплементативного регламенту Комісії (ЄС) 2023/1538 від 25 липня 2023 року в частині статистики виробництва сільськогосподарських культур [8].

4. Для цілей цієї Методики терміни вживаються у значеннях, наведених у статтях 1, 8, 9, 10 Закону України "Про офіційну статистику" [1], а також з урахуванням визначень, наведених у пунктах 5, 9, 11–16, 20, 33, 42, 44, 60, 67, 73, 75 Глосарія до плану статистичного спостереження [2], у пунктах A012, A020, D001, D015, D024, 3019, M003, O029, O032, P081, P003, P034, C044, C049, T001 Глосарія термінів національної моделі діяльності органів державної статистики [3], Методологічних положеннях [4].

II. Джерела інформації для проведення розрахунків

1. Джерелами інформації для проведення розрахунків показників ДСС є:

1) інформація від респондентів за формою № 4-сг (річна) "Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур" (далі – форма № 4-сг (річна)) щодо площі посівної однорічних і дворічних сільськогосподарських культур і площі сільськогосподарських угідь, яка була у власності та користуванні підприємств, що отримується на 5-й день після закінчення сівби ярих культур, але не пізніше 2 червня звітного року в електронній формі [6];

2) інформація від респондентів за формою № 37-сг (місячна) "Звіт про збирання врожаю сільськогосподарських культур" (далі – форма № 37-сг (місячна)) щодо площі зібраної однорічних і дворічних сільськогосподарських культур, кількості виробленої продукції (валових зборів) однорічних, дворічних і багаторічних сільськогосподарських культур,

що отримується не пізніше 2-го числа місяця, наступного за звітною датою, у липні-грудні звітного року (зростаючим підсумком) в електронній формі [6];

3) інформація від респондентів за формою № 29-сг (річна) "Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду" (далі – форма № 29-сг (річна)) щодо площі зібраної й кількості виробленої продукції (валових зборів) однорічних, дворічних і багаторічних сільськогосподарських культур, що отримується не пізніше 10 січня року, наступного за звітним, в електронній формі [6].

2. Для проведення дооцінки показників виробництва продукції рослинництва по господарствах населення використовується агрегована статистична інформація ДСС "Сільськогосподарська діяльність населення в сільській місцевості" за формою № 01-СГН (один раз на рік) "Запитальник базового інтерв'ю" щодо площ, на яких проведено посіви під урожай сільськогосподарських культур звітного року, та формою № 02-СГН (місячна) "Запитальник щомісячного інтерв'ю" щодо площ, з яких зібрано врожай сільськогосподарських культур звітного року, та отриманих валових зборів з цих площ. Зазначені дані в електронній формі за формою № 01-СГН отримуються в жовтні звітного року, за формою № 02-СГН (місячна) – у липні-грудні звітного року.

3. Для проведення дооцінки показників площ сільськогосподарських культур і кількості виробленої з них продукції за категоріями господарств використовуються адміністративні дані, які отримуються згідно з угодами щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Державною службою статистики та іншими державними органами, установами, організаціями в електронній формі:

з Держгеокадастром – щодо кількості та площі земельних ділянок, відомості про які внесені до Державного земельного кадастру, які отримуються у травні року *T*;

з Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства – щодо посівних і зібраних площ, валових зборів та урожайності сільськогосподарських культур, які отримуються щомісячно у квітні-грудні звітного року, станом на 3-тє число після звітного періоду.

4. Для проведення дооцінки показників площ сільськогосподарських культур і кількості виробленої з них продукції за категоріями господарств також використовуються інша наявна інформація з питань рослинництва (агрегована інформація останнього перепису посівних площ сільськогосподарських культур у господарствах населення та перепису багаторічних насаджень у підприємствах і господарствах населення; інформація, яка може бути отримана органами державної статистики на непостійній основі (інформація з питань рослинництва відповідних громадських організацій, асоціацій, управлінь агропромислового розвитку обласних державних адміністрацій, результати дистанційного зондування землі тощо)).

III. Розрахунок показників статистичного спостереження

1. Показники, за якими здійснюються розрахунки, та розрізи їх формування

1. Для повноти охоплення явища по підприємствах, які не включені до сукупностей одиниць, що вивчаються (далі – підприємства, щодо яких здійснюється дооцінка), та господарствах населення для показників площ і кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур на всіх землях за категоріями господарств та видами сільськогосподарських культур:

один раз на рік: площа посівна однорічних і дворічних сільськогосподарських культур; площа зібрана однорічних і дворічних сільськогосподарських культур; площа багаторічних насаджень; площа закритого ґрунту, яка використовувалася для вирощування сільськогосподарських культур; кількість виробленої продукції (валовий збір) однорічних і дворічних сільськогосподарських культур; кількість виробленої продукції (валовий збір) багаторічних культур;

щомісячно в період проведення робіт: площа зібрана однорічних і дворічних сільськогосподарських культур; кількість виробленої продукції (валовий збір) однорічних і дворічних сільськогосподарських культур; кількість виробленої продукції (валовий збір) багаторічних культур.

2. При здійсненні дооцінки площ і кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур, відповідно до методології збирання статистичної інформації, яка визначена Методологічними положеннями [4], виділяються такі розрізи:

підприємства, які включені до сукупностей одиниць, що вивчаються (далі – підприємства, що вивчаються);

підприємства, щодо яких здійснюється дооцінка;

господарства населення, які сумарно враховують домогосподарства сільської та міської місцевостей, колективні сади й городи, а також фізичних осіб-підприємців.

3. Поширення результатів оцінки площ і кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур проводиться за такими розрізами:

господарства всіх категорій (формується методом арифметичного підсумовування відповідних абсолютних показників, отриманих за результатами: обстеження сукупностей одиниць, що вивчаються, та проведеної дооцінки відповідних показників по підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, та господарствах населення);

підприємства (формується методом арифметичного підсумовування абсолютних величин по підприємствах, що вивчаються, та підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка);
господарства населення.

2. Методи проведення розрахунків

1. При проведенні розрахунків показників використовуються:
методи аналізу абсолютних, відносних і середніх величин;
методи побудови та вивчення угруповань;
методи аналізу структури сукупностей;
методи аналізу взаємопов'язаності показників;
методи вивчення тенденцій;
балансові методи.

Залежно від особливостей явища або процесу, характеристикою якого виступає статистичний показник, обсягу та якості наявної інформації для визначення конкретного статистичного показника обираються найбільш прийнятні методи або комбінації методів і проводяться необхідні розрахунки.

2. Залежно від наявної інформації при проведенні дооцінки по підприємствах, які не включені до сукупності одиниць, що вивчається, та господарствах населення застосовуються методи компенсації відсутніх даних на макрорівні в межах певної територіально-адміністративної одиниці, а саме: відповідні агреговані дані на попередню звітну дату, на відповідну звітну дату попереднього року, на відповідну звітну дату за ряд попередніх років, на поточну звітну дату по адміністративно-територіальній одиниці з повним обсягом даних.

В окремих випадках для адміністративно-територіальної одиниці на дату, що йде безпосередньо за датою з повним обсягом даних, значення показника може бути прийняте на рівні, який він мав на дату з повним обсягом даних, або на рівні значення показника аналогічної звітної дати попереднього року, скоригованого на відповідні загальні тенденції розвитку явищ і процесів у звітному році.

3. Основні правила проведення розрахунків

1. Розрахунки здійснюються в цілому за регіоном. Розподіл показників за іншими адміністративно-територіальними одиницями (райони, території територіальних громад) здійснюється лише за умови наявності необхідних джерел інформації, які можуть бути використані як база розподілу.

2. Щомісячні розрахунки абсолютних показників (площі зібраної, кількості виробленої продукції (валових зборів)) проводяться на дискретній основі (за

звітний місяць), а сума значень показників за окремі місяці складає показник за звітний період (на звітну дату).

Результати щомісячних розрахунків порівнюються з поширеними даними ОСГД і за необхідності здійснюється їх редагування на наступну звітну дату.

3. Для уникнення невиправданого завищення чи заниження середніх показників (урожайності сільськогосподарських культур, частки зібраних площ тощо) із загальної сукупності підприємств, щодо яких здійснюється дооцінка, виключаються одиниці, які спеціалізуються на вирощуванні однієї сільськогосподарської культури, а із сукупності домогосподарств – фізичні особи-підприємці, які здійснюють підприємницьку діяльність у галузі рослинництва. Щодо фізичних осіб-підприємців, зважаючи на більш інтенсивний характер ведення ними сільськогосподарського виробництва, здійснюються виокремлені розрахунки за іншою наявною інформацією з питань рослинництва про такі домогосподарства та із застосуванням середніх показників, що склалися у фермерських господарствах, які вирощують сільськогосподарські культури на аналогічних за розміром площах.

4. За відсутності або недостатньої кількості даних за окремими показниками (наприклад, за окремою сільськогосподарською культурою) за результатами ОСГД для редагування показників, з метою підвищення достовірності розрахунків, використовуються такі додаткові джерела інформації:

інформація щодо середнього значення показника за попередні роки (із урахуванням кліматичних умов року), але не менше ніж за три роки;

співвідношення аналогічних показників у підприємствах і господарствах населення в динаміці;

тенденції (темпи зміни показників), що склалися в підприємствах або фермерських господарствах.

5. Після проведення оцінки площ і кількості виробленої продукції (валових зборів) здійснюється аналіз і оцінка отриманих результатів із залученням іншої наявної інформації з питань рослинництва, результати оцінки порівнюються із попередньою статистичною інформацією за звітний рік і остаточною статистичною інформацією в динаміці; здійснюється помісячний аналіз, для чого результати оцінки порівнюються з попередньою звітною датою поточного року та відповідною звітною датою минулого року тощо.

IV. Розрахунки річних показників статистичного спостереження

1. Розрахунки розмірів площ сільськогосподарських культур

1. У підприємствах розміри площ посівних під сільськогосподарськими культурами визначаються методом арифметичного підсумовування даних, отриманих за результатами обстеження сукупності одиниць, що вивчається, та результатів проведеної дооцінки.

По підприємствах, що вивчаються, площі посівні однорічних і дворічних сільськогосподарських культур визначаються за інформацією, отриманою від респондентів за формою № 4-сг (річна).

По підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, розміри площ посівних під сільськогосподарськими культурами встановлюються на основі наявної інформації (даних звітів, наданих респондентами за власною ініціативою, у тому числі у формі електронного звіту, адміністративних даних) способами, викладеними у главах 2 і 3 розділу III цієї Методики.

2. У господарствах населення площа посівна сільськогосподарських культур характеризується сумарною площею посівів сільськогосподарських культур у домогосподарствах сільської та міської місцевості (уключаючи посіви у колективних садах і городах, на землях інших груп населення) та фізичних осіб-підприємців (незалежно від призначення земельних ділянок, на яких здійснено посів (для особистого селянського господарства, для товарного сільськогосподарського виробництва).

Незалежно від призначення ділянки (особисте господарство чи товарне виробництво) та місця вирощування (сільська чи міська місцевості) структура посівних площ під сільськогосподарськими культурами приймається за агрегованими даними ОСГД за формою № 01-СГН.

3. Площа посівна сільськогосподарських культур під урожай року T у господарствах населення визначається за формулою:

$$ПП_n = ПО_n \times Kn_{nv}, \quad (1)$$

де $ПП_n$ – площа посівна сільськогосподарських культур у господарствах населення, гектарів;
 $ПО_n$ – площа орної землі в господарствах населення, гектарів;
 Kn_{nv} – частка площі посівної сільськогосподарських культур у площі ріллі в домогосподарствах.

Площа орної землі характеризує площу ріллі (включаючи площу перелогів (земель, які раніше використовувалися під рілля, але більше року, починаючи з

осені, не використовуються під посів сільськогосподарських культур)) і розраховується за адміністративними даними Держгеокадастру за формулою:

$$PO_n = P_{cgn} \times K_{cgn} \times K_{o_n}, \quad (2)$$

- де P_{cgn} – площа земель сільськогосподарського призначення у власників і користувачів усіх категорій, гектарів;
 K_{cgn} – частка площі сільськогосподарських земель у громадян, яким надані землі у власність і користування, в площі цих земель власників і користувачів усіх категорій;
 K_{o_n} – частка площі ріллі (включаючи перелоги) у площі сільськогосподарських земель у громадян, яким надано землі у власність і користування.

Частка площі посівної сільськогосподарських культур у площі орної землі в домогосподарствах розраховується за агрегованими даними ОСГД за формою № 01-СГН за формулою:

$$Kn_{nb} = \frac{ПП_{nb}}{ПО_{nb}}, \quad (3)$$

- де $ПП_{nb}$ – площа посівна сільськогосподарських культур у домогосподарствах, гектарів;
 $ПО_{nb}$ – площа орної землі в домогосподарствах, гектарів.

Якщо розрахована частка площі посівної сільськогосподарських культур в орній площі значно (від 5 відсотків) відрізняється від значень показників попередніх років, структурні зміни слід знівелювати (згладити) шляхом усереднення показника (наприклад, за три роки).

Розрахунок площі посівної сільськогосподарських культур під урожай звітного року в господарствах населення наведено в додатку 1 до цієї Методики.

4. Після визначення площі посівної сільськогосподарських культур під урожай року T здійснюється детальний аналіз земельної площі (у т. ч. сільськогосподарських угідь) у господарствах населення в регіоні (тобто баланс землі), з урахуванням площ закритого ґрунту, насаджень багаторічних культур, площ під сіножатями та пасовищами, невикористаної землі тощо; результати розрахунків порівнюються й аналізуються за категоріями землевласників і землекористувачів.

5. При визначенні розмірів площ посівних за окремими видами сільськогосподарських культур за агрегованими даними ОСГД за формою № 01-СГН спочатку встановлюється загальна площа за основними групами культур (зернові; технічні; коренеплоди та бульбоплоди, овочеві та баштанні продовольчі; кормові), а потім за структурою, що склалася в кожній групі, розраховується площа певної сільськогосподарської культури, яка входить до складу цієї групи, а саме:

площа посівна за групою культур розраховується як добуток визначеної площі посівної сільськогосподарських культур під урожай року T і частки певної групи в цій площі;

площа посівна кожної культури розраховується як добуток визначеної площі посівної групи культур і частки цієї культури у площі посівній групи культур, до якої вона належить.

Якщо розрахована частка площ певної групи культур та/або сільськогосподарської культури значно (від 5 відсотків) відрізняється від значень показників попередніх років, структурні зміни слід знівелювати (згладити) шляхом усереднення частки площі цієї групи культур та/або сільськогосподарської культури.

Після проведення редагування структура площ посівних як за основними групами культур, так і за окремими сільськогосподарськими культурами у межах групи, повинна складати 100 %. У разі відхилень редагування здійснюється за рахунок групи/груп і культури/культур, які мають найбільші відхилення, або пропорційно частці кожної культури.

Приклади розрахунку структури площ посівних сільськогосподарських культур під урожай звітнього року в господарствах населення та розрахунку площі посівної картоплі в господарствах населення наведені в додатках 2 і 3 до цієї Методики.

6. Розміри посівних площ озимих культур, посіяних під урожай року, наступного за звітним, визначаються за агрегованими даними ОСГД аналогічно вищезазначеній схемі.

7. Для визначення розміру площі зібраної сільськогосподарських культур у господарствах населення із площі посівної виключаються загиблі влітку та непересіяні площі, площі сільськогосподарських культур, з яких урожай у році T не збирався (наприклад, посіви, використані на випас).

8. За відсутності інформації щодо загибелі посівів або зміни їхнього господарського призначення тощо площа посівна певної сільськогосподарської культури в господарствах населення вважається водночас і площею зібраною.

При встановленні фактів значних розмірів літньої загибелі посівів сільськогосподарських культур частка загиблих площ у господарствах населення приймається на рівні показника, що склався в підприємствах (за відсутності іншої інформації).

Якщо в регіоні площі літньої загибелі сільськогосподарських культур установлювала комісія за участю зацікавлених органів із складанням відповідних документів (актів), то при розрахунках площ і кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур використовуються наявні дані з копій цих документів (страхових полісів, висновків комісії тощо).

9. Площа зібрана сільськогосподарських культур у господарствах населення розраховується за агрегованою інформацією форми № 4-сг (річна) за рік T щодо розміру площ посівних сільськогосподарських культур у цій категорії господарств і агрегованих даних ОСГД щодо частки площі зібраної сільськогосподарської культури в її площі посівній за увесь період збирання за формулою:

$$ПЗ_n = ПП_n \times Kz_{нв}, \quad (4)$$

де $ПЗ_n$ – площа зібрана сільськогосподарської культури в господарствах населення, гектарів;
 $Kz_{нв}$ – частка площі зібраної сільськогосподарської культури в її площі посівній у домогосподарствах.

Частка площі зібраної певної сільськогосподарської культури в її посівній площі в домогосподарствах розраховується за формулою:

$$Kz_{нв} = \frac{ПЗ_{нв}}{ПП_{нв}}, \quad (5)$$

де $ПЗ_{нв}$ – площа зібрана сільськогосподарської культури в домогосподарствах за агрегованими даними ОСГД за формою № 02-СГН, гектарів;
 $ПП_{нв}$ – площа посівна сільськогосподарської культури в домогосподарствах за агрегованими даними ОСГД за формою № 01-СГН, гектарів.

2. Розрахунки кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур

1. У підприємствах кількість виробленої продукції (валові збори) сільськогосподарських культур визначається методом арифметичного підсумовування даних, отриманих за результатами обстеження сукупностей одиниць, що вивчаються, та результатів проведеної дооцінки.

По підприємствах, що вивчаються, площі зібрані та кількість виробленої продукції (валові збори) однорічних і дворічних сільськогосподарських культур визначаються за інформацією, отриманою від респондентів за формою № 29-сг (річна).

По підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, кількість виробленої продукції (валові збори) сільськогосподарських культур устанавлюється на основі наявної інформації (даних звітів, наданих респондентами за власною ініціативою, у тому числі у формі електронного звіту, адміністративних даних, іншої наявної інформації з питань рослинництва) способами, викладеними в главах 2 і 3 розділу III, та за схемою, наведеною в пункті 2 глави 1 розділу V цієї Методики.

2. У господарствах населення кількість виробленої продукції (валові збори) сільськогосподарських культур визначається як сума кількості виробленої продукції (валових зборів) окремої сільськогосподарської культури за увесь період її збирання у році T , розрахованої відповідно до схем, викладених у главі 2 розділу V цієї Методики.

3. При визначенні кількості виробленої продукції (валового збору) певної групи сільськогосподарських культур спочатку встановлюється кількість виробленої продукції (валовий збір) за кожною сільськогосподарською культурою, яка входить до складу групи, а кількість виробленої продукції (валовий збір) за групою визначається методом арифметичного підсумовування результатів розрахунку за кожною культурою, що входить до складу цієї групи.

4. Кількість виробленої продукції (валові збори) зернових і зернобобових культур, олійних культур, насіння окремих сільськогосподарських культур розраховується в масі після доробки (залікова маса зерна), яка визначена шляхом відрахування від початково оприбуткованої маси (тобто фізичної маси після збирання) невикористаних відходів (втрат післязбиральної обробки: очистка від часток бур'янів та соломи, лушпайок та інших смітних домішок) і втрат при сушінні (доведення зерна до базисних кондицій).

У господарствах населення перерахунок кількості виробленої продукції (валових зборів) зернових і зернобобових культур, олійних культур із початково оприбуткованої маси, у якій показник розрахований у формі № 37-сг (місячна), у масу після доробки (для відображення його у формі № 29-сг (річна)) здійснюється за коефіцієнтами, що склалися за агрегованою інформацією в підприємствах, які залучалися до подання обох вищезазначених форм.

При оцінці показників вирощування пшениці та спельти (озимої та ярої) в господарствах населення площі посівні та зібрані, кількість виробленої продукції (валові збори) цієї культури приймаються як "пшениця та спельта інша, крім твердої", якщо інше не підтверджене наявними документами.

5. За наявності інформації про закладення садів плодово-ягідних культур, виноградників, інші зміни у площах насаджень багаторічних культур, показники загальної площі насаджень і площі у плодоносному віці (за видами

культур багаторічних) у господарствах населення можуть бути актуалізовані лише після їхньої перевірки та погодження Держстатом.

Площа насаджень багаторічних культур у плодоносному віці може бути уточнена на основі терміну їх вступу у плодоносний вік, який становить:

для дерев зерняткових, кісточкових, горіхоплідних порід – на третій/четвертий рік після появи перших плодів;

кущів ягідників (аґрусу, смородини, малини тощо) – на третій рік після їх посадки саджанцями;

суниці (полуниці) – на другий, винограду – на п'ятий рік після посадки.

6. У кількості одержаного посадкового матеріалу, придатного для подальшого використання, реалізації, враховуються рослини, вирощування яких у році *T* як саджанців закінчено та які придатні для подальшого використання та реалізації. Кількість таких рослин визначається за агрегованими даними ОСГД за формою № 02-СГН шляхом розрахунку середніх показників продажу вирощеного посадкового матеріалу за видами (саджанці плодові, ягідні, виноградні; вуса суниці та полуниці) на одне домогосподарство та розповсюдження цих показників на генеральну сукупність домогосподарств.

Оцінка площі, з якої було викопано посадковий матеріал, придатний для подальшого використання, реалізації (плодові, ягідні та виноградні саджанці, вуса суниці та полуниці), а також кількості іншого одержаного посадкового матеріалу (крім вищезазначеного) та площі під ним по господарствах населення не здійснюється.

7. Кількість виробленої продукції (валові збори) культур квітково-декоративних (квіткова розсада; квіткові цибулини, бульби; саджанці квіткових і декоративних насаджень; рослини в горщиках, ящиках тощо; квіти зрізані (у цілому та за видами); насіння квітів приймаються на рівні кількості, яка була реалізована в році *T*.

Вирощування домашньої культури квіткових і декоративних насаджень (для особистих потреб, оформлення доріжок тощо) у кількості виробленої продукції (валових зборах) культур квітково-декоративних у господарствах населення не враховується.

V. Розрахунки щомісячних показників статистичного спостереження

1. Розрахунки площ зібраних і кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур у підприємствах

1. У підприємствах площі зібрані та кількість виробленої продукції (валові збори) сільськогосподарських культур на кожну звітну дату визначаються методом арифметичного підсумовування даних, отриманих за результатами обстеження сукупності одиниць, що вивчається за формою № 37-сг (місячна),

та результатів проведених розрахунків цих показників по підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка.

2. Площі зібрані, кількість виробленої продукції (валові збори) та урожайність сільськогосподарських культур у підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, визначаються за схемою:

1) площа зібрана сільськогосподарської культури визначається за формулою:

$$ПЗ_o = ПП_o \times \frac{ПЗ_{37}}{ПП_{37}}, \quad (6)$$

- де $ПЗ_o$ – площа зібрана сільськогосподарської культури в підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, гектарів;
- $ПП_o$ – площа посівна сільськогосподарської культури в підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, гектарів;
- $ПЗ_{37}$ – площа зібрана сільськогосподарської культури в підприємствах, що вивчаються, гектарів;
- $ПП_{37}$ – площа посівна сільськогосподарської культури в підприємствах, що вивчаються, гектарів;

2) урожайність сільськогосподарської культури визначається за формулою:

$$Y_o^1 = Y_o^0 \times \frac{Y_{37}^1}{Y_{37}^0}, \quad (7)$$

- де Y_o^1 – урожайність сільськогосподарської культури в підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, в році T , центнерів з 1 гектара;
- Y_o^0 – урожайність сільськогосподарської культури в підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, в році $T-1$, центнерів з 1 гектара;
- Y_{37}^1 – урожайність сільськогосподарської культури в підприємствах, що вивчаються, в році T , центнерів з 1 гектара;
- Y_{37}^0 – урожайність сільськогосподарської культури в підприємствах, що вивчаються, в році $T-1$, центнерів з 1 гектара;

3) за відсутності або недостатньої кількості в регіоні одиниць, що вивчаються, використовується тенденція зміни урожайності сільськогосподарської культури в господарствах населення за агрегованими даними ОСГД за формою № 02-СГН за формулою:

$$Y_o^1 = Y_o^0 \times \frac{Y_n^1}{Y_n^0}, \quad (8)$$

- де Y_n^1 – урожайність сільськогосподарської культури в господарствах населення в році T , центнерів з 1 гектара;
 Y_n^0 – урожайність сільськогосподарської культури в господарствах населення в році $T-1$, центнерів з 1 гектара;

4) кількість виробленої продукції (валовий збір) сільськогосподарської культури визначається за формулою:

$$BZ_o = ПЗ_o \times Y_o^1, \quad (9)$$

- де BZ_o – кількість виробленої продукції (валовий збір) сільськогосподарської культури в підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, центнерів.

Наприклад, на початок серпня року T у підприємствах, що вивчаються, частка площі зібраної певної сільськогосподарської культури в її площі посівній за формою № 4-сг (річна) становила 0,375.

Площа посівна в підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, за формою № 4-сг (річна) під урожай року T становила 400 га, тоді площа зібрана на звітну дату в цих підприємствах становитиме 150 га ($400 \times 0,375$).

Урожайність сільськогосподарської культури у підприємствах, що вивчаються, у році T становить 33,6 центнера з 1 гектара проти 28,9 центнера у році $T-1$.

У підприємствах, щодо яких здійснюється дооцінка, урожайність сільськогосподарської культури в році $T-1$ була 27,7 центнера, тоді урожайність у році T становитиме 32,2 центнера ($27,7 \times (33,6/28,9)$), а кількість виробленої продукції (валовий збір) сільськогосподарської культури – 4830 центнерів ($150 \times 32,2$).

2. Розрахунки площ зібраних і кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур у господарствах населення

1. Кількість виробленої продукції (валові збори) сільськогосподарських культур у господарствах населення в період збирання врожаю визначаються за схемою:

за агрегованими даними ОСГД (форми № 01-СГН і № 02-СГН) визначаються площа посівна та площа зібрана сільськогосподарської культури; частка площі зібраної сільськогосподарської культури в її площі посівній; урожайність сільськогосподарської культури;

площа зібрана сільськогосподарської культури визначається за формулами (4) і (5). Розмір площ загиблених посівів сільськогосподарських культур визначається відповідно до положень пунктів 8 і 9 глави 1 розділу IV цієї Методики;

кількість виробленої продукції (валовий збір) сільськогосподарської культури визначається за формулою (9), а за відсутності або недостатньої кількості даних про урожайність сільськогосподарської культури в домогосподарствах – згідно із правилами, викладеними в пункті 4 глави 3 розділу III цієї Методики.

Розрахунок площі зібраної, кількості виробленої продукції (валових зборів) та урожайності сільськогосподарської культури в господарствах населення та розподіл даних за територіально-адміністративними одиницями наведено в додатку 4 до цієї Методики.

Розрахунок кількості виробленої продукції (валових зборів) зернових культур у господарствах населення за увесь період збирання наведено в додатку 5 до Методики.

2. При визначенні кількості виробленої продукції (валових зборів) культур овочевих і багаторічних (беручи до уваги, що продукція цих культур збирається вибірково, включаючи частковий збір до і після масового збирання, а розмір площі зібраної визначається лише тоді, коли збирання закінчене повністю) частка площі зібраної в господарствах населення визначається за середніми даними спостережень за попередні роки.

Після аналізу агрегованих даних ОСГД за формою № 02-СГН культури розподіляються за періодами збирання (помісячно), тобто із червня до грудня. Приблизну схему строків збирання культур овочевих і багаторічних наведено в додатку 6 до цієї Методики.

Оскільки площа посівна сільськогосподарських культур у господарствах населення, як правило, є водночас і зібраною (якщо немає інформації щодо її загинелі чи трансформації), розрахунок площі зібраної певної культури овочевої та сумарної площі під овочами (у цілому та за місяцями) здійснюється за агрегованими даними ОСГД.

Якщо (згідно із розподілом) збирання культури овочевої відбувалося тільки в червні, її посівна площа є водночас площею зібраною. Якщо збирання

культури продовжувалося протягом двох місяців, її посівна площа умовно розподіляється (порівну або пропорційно агрегованим даним ОСГД).

3. Визначення кількості виробленої продукції (валових зборів) культур овочевих у господарствах населення здійснюється за схемою:

1) за агрегованими даними ОСГД за формою № 02-СГН визначається: кількість виробленої продукції (валовий збір) культур овочевих – методом арифметичного підсумовування кількості виробленої продукції (валового збору) за кожною культурою овочевою;

урожайність культур овочевих – як співвідношення кількості виробленої продукції (валового збору) культур овочевих на розраховану площу зібрану;

частка площі зібраної за кожною овочевою культурою в її посівній площі;

2) площа зібрана культур овочевих у регіоні визначається за формулами (4) і (5) або шляхом умовного розподілу площі посівної культур овочевих за періодами збирання;

3) кількість виробленої продукції (валовий збір) культур овочевих визначається як сума добутків визначеної урожайності та площі зібраної за кожною культурою овочевою за формулою (9).

4. Для розрахунку кількості виробленої продукції (валових зборів) культур багаторічних:

за агрегованими даними ОСГД за формою № 02-СГН розраховується урожайність культур плодових, винограду з одного дерева (куща) у плодоносному віці; насаджень ягідних – з одного квадратного метра;

кількість виробленої продукції (валовий збір) визначається як добуток урожайності певної культури з одного дерева (куща) та загальної кількості дерев (кущів) плодоносного віку в господарствах населення за інформацією останнього суцільного перепису багаторічних насаджень (із урахуванням змін у площах садів та ягідників, які відбулись від часу його проведення).

5. Розрахунок кількості виробленої продукції (валового збору) кукурудзи в господарствах населення за відсутності або недостатньої кількості даних у вибірковій сукупності ОСГД наведено в додатку 7 до цієї Методики.

6. Розрахунок кількості виробленої продукції (валового збору) картоплі в господарствах населення та розподіл за територіально-адміністративними одиницями за співвідношенням показників у підприємствах і господарствах населення наведено в додатку 8 до цієї Методики.

VI. Розподіл результатів розрахунків за адміністративно-територіальними одиницями

1. Розподіл розрахованих по регіону в цілому показників площ і кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур за іншими територіально-адміністративними одиницями (райони, території територіальних громад) може бути здійснений лише за наявності бази розподілу.

2. Площі та кількість виробленої продукції (валові збори) сільськогосподарських культур за територіально-адміністративними одиницями для підприємств, які вивчаються, за рік T визначаються за інформацією форм № 4-сг (річна) та № 29-сг (річна), у період проведення польових робіт – за інформацією форми № 37-сг (місячна).

3. Розрахунки площ і кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур у господарствах населення за територіально-адміністративними одиницями є досить умовними, оскільки розраховані за агрегованими даними ОСГД показники вважаються репрезентативними тільки на регіональному рівні через недостатню вибірккову сукупність домогосподарств на районному рівні.

Загальні схеми розподілу кількості виробленої продукції (валових зборів) окремих сільськогосподарських культур у господарствах населення за територіально-адміністративними одиницями наведено в додатках 3, 4, 7–9 до цієї Методики.

VII. Оцінка площ посівних сільськогосподарських культур з урахуванням результатів розпізнавання аерокосмічних знімків

1. Застосування супутникових карт і використання результатів розпізнавання аерокосмічних знімків (далі – результати розпізнавання знімків) для виробництва статистичної інформації щодо оцінок посівних площ, урожайності та на їх основі кількості виробленої продукції (валових зборів) сільськогосподарських культур у національному масштабі є джерелом своєчасної та надійної інформації, особливо в умовах порушення інформаційних потоків (наприклад, в умовах особливого періоду та/або надзвичайного стану).

2. Після формування за інформацією ДСС показників щодо площ посівних сільськогосподарських культур у господарствах усіх категорій відповідно до підходів, передбачених пунктом 1 розділу IV цієї Методики, та за умови наявності за адміністративними або іншими даними результатів розпізнавання знімків проводиться порівняльний аналіз отриманих даних.

3. Аналіз площ посівних сільськогосподарських культур Держстат здійснює на рівні країни за регіонами та категоріями господарств.

4. При проведенні порівняльного аналізу вирішальне значення для правильної інтерпретації результатів має інформація щодо надійності оцінювання площ посівних сільськогосподарських культур. Оцінка показника, надійність якої є недостатньою, не може бути використана для аналізу процесів та явищ.

Як показник придатності даних для аналізу використовується відносна стандартна похибка (CV), оскільки вона не залежить від рівня ознаки:

якщо $CV < 5\%$, то оцінка вважається точною;

якщо $5\% < CV \leq 10\%$ – оцінка є придатною для кількісного аналізу, але її точність недостатньо висока;

якщо $10\% \leq CV \leq 25\%$ – оцінка придатна лише для якісного аналізу і її слід використовувати обережно.

5. Рішення щодо врахування в статистичній інформації, яка буде підготовлена для поширення, розмірів площі посівної певної сільськогосподарської культури, отриманої за результатами розпізнавання знімків, приймається в разі отримання відносної стандартної похибки (CV) до 10% та якщо по Україні в цілому результати розпізнавання знімків перевищують відповідні дані, сформовані за ДСС, більш ніж на 5% .

6. Для площі посівної певної сільськогосподарської культури, щодо якої прийнято рішення про врахування результатів розпізнавання знімків, здійснюється подальший розподіл показника в регіональному розрізі та за категоріями господарств за такими етапами:

1) розподіл площі посівної за регіонами здійснюється за структурою посівних площ цієї культури в господарствах усіх категорій, яка склалася під урожай звітного року, за даними ДСС;

2) розподіл площі посівної за категоріями господарств здійснюється за аналогічною структурою посівних площ, яка склалася в кожному регіоні під урожай звітного року. При цьому площа посівна за категорією "підприємства", отримана за результатами оцінки, не повинна бути меншою за відповідний показник за цією категорією, сформований за результатами ДСС;

3) розподіл площі посівної сільськогосподарської культури за підвидами культур (наприклад, пшениця озима та пшениця яра) здійснюється пропорційно структурі, яка склалася у кожному регіоні під урожай звітного року;

4) після здійснення кожного з розподілів, зазначених у підпунктах 1–3 пункту 6 розділу VII цієї Методики, перевіряються балансіві контролю.

Редагування даних здійснюється за рахунок регіонів (категорій господарств) із найбільшими посівними площами культури.

7. Після оцінки площі посівної певної сільськогосподарської культури здійснюється оцінка площі посівної групи культур, до складу якої входить ця культура, та площі посівної сільськогосподарських культур під урожай звітного року.

Наприклад, за результатами розпізнавання знімків площа посівна соняшника під урожай звітного року в цілому по Україні становить 5580,0 тис.га (з імовірністю 95 %), за даними ДСС – 4947,4 тис.га. Після розрахунку засобами програми "EXCEL" довірчих інтервалів (від 5568 до 5592 тис.га) та розрахунку відхилення між результатами розпізнавання знімків і даними ДСС (11,2 %) приймається рішення щодо врахування результатів розпізнавання знімків щодо площі посівної соняшнику по Україні в цілому в статистичній інформації, яка буде підготовлена для оприлюднення.

Схема проведення оцінки площі посівної соняшнику за результатами розпізнавання аерокосмічних знімків та її розподілу за регіонами та категоріями господарств у звітному році наведена в додатку 10 до цієї Методики.

8. Після оцінки площ посівних сільськогосподарських культур з урахуванням даних розпізнавання знімків здійснюється детальний аналіз земельної площі (у т. ч. за призначенням земель) у цілому за регіоном (тобто баланс землі).

9. У разі наявності за результатами розпізнавання знімків площі посівної певної сільськогосподарської культури у регіональному розрізі рішення щодо її врахування в статистичній інформації, яка буде підготовлена для поширення, та проведення розрахунків здійснюється згідно з підходами, передбаченими для України в цілому та викладеними в пунктах 5–8 розділу VII цієї Методики.

10. Статистична інформація щодо площ посівних сільськогосподарських культур з урахуванням результатів розпізнавання знімків (із відповідними примітками та поясненнями щодо переліку/груп культур, за якими була здійснена оцінка) оприлюднюється на офіційних вебресурсах Держстату згідно з календарем оприлюднення інформації на відповідний рік.

Директор департаменту
статистики сільського господарства
та навколишнього середовища
апарату Держстату

Олег ПРОКОПЕНКО

Додаток 1
до Методики
(пункт 3 глави 1 розділу IV)

**Оцінка площі посівної сільськогосподарських культур
під урожай звітного року в господарствах населення
(приклад умовний)**

	Площа орної землі, тис.га (адміністративні дані Держгеокадастру)	Площа посівна під урожай року <i>T</i> , тис.га (форма № 4-сг (річна))	Частка площі посівної у площі орної землі ¹
А	1	2	3
01.01.2021	11694,7	8177,0	0,6992
01.01.2022	11777,3	8304,7	0,7051
01.01.2023	11640,3	8307,6	0,7137
01.01.2024	11352,1	8404,9	0,7404
01.01.2025	11279,8	8188,1	0,7259
01.01.2026	11050,0	8059,9 (11050,0×0,7294)	0,7294
або			
01.01.2026	11050,0	8087,5 (11050,0×0,7319)	0,7319 (0,7404+0,7259+0,7294)/3

¹Показник розрахований за формою № 01-СГН як співвідношення даних коду 100 питання 6 глави П.А розділу II та суми граф 01 і 07 питання 2 глави П.А розділу II.

Додаток 2
до Методики
(пункт 5 глави 1 розділу IV)

**Розрахунок структури площі посівної однорічних і дворічних сільськогосподарських культур
під урожай звітного року в господарствах населення (приклад умовний)**

(у відсотках)

	Структура площі посівної за формою № 4-сг (річна)				Структура площі посівної за формою № 01-СГН		Відхилення структури площі посівної		Структура площі посівної, прийнята для оцінки у році <i>T</i>
	за групами культур		за культурами у межах групи		за групами культур	за культурами у межах групи	за групами культур	за культурами у межах групи	
	<i>T</i> -2	<i>T</i> -1	<i>T</i> -2	<i>T</i> -1	<i>T</i>	<i>T</i>	рік <i>T</i> до року <i>T</i> -1		
А	1	2	3	4	5	6	7 (гр.5/гр.2×100)	8 (гр.6/гр.4×100)	9
Культури зернові та зернобобові	49,6	49,1	х	х	50,4	х	102,6	х	50,1 (((49,6+49,1+50,4)/3)+ +50,4)/2)
пшениця озима	х	х	37,2	37,1	х	39,2	х	105,7	39,2
ячмінь ярий	х	х	30,5	30,8	х	34,5	х	112,0	31,9 ¹ (30,5+30,8+34,5)/3
кукурудза	х	х	24,2	24,4	х	20,7	х	84,8	23,1 ¹ (24,2+24,4+20,7)/3
Культури технічні	14,4	14,8	х	х	16,2	х	109,5	х	15,1¹ (14,4+14,8+16,2)/3
соняшник	х	х	85,0	83,2	х	81,3	х	97,7	81,3
Коренеплоди та бульбоплоди, культури овочеві та баштанні продовольчі	21,6	21,3	х	х	17,6	х	82,6	х	19,8² (100,0-50,1-15,1-15,0)
картопля	х	х	76,6	76,8	х	77,4	х	100,8	77,4
культури овочеві відкритого ґрунту	х	х	23,4	23,2	х	22,6	х	97,4	22,6
Культури кормові	14,4	14,8	х	х	15,8	х	106,8	х	15,0¹ (14,4+14,8+15,8)/3
кукурудза кормова	х	х	87,0	81,5	х	85,0	х	104,2	85,0

¹ Частка площі посівної культури, знівельована (усереднена) через суттєве відхилення (більше 5 відсотків) показника року *T*.

² Частка площі посівної групи культур скоригована для балансу загальної площі посівної (100,0%).

Додаток 3
до Методики
(пункт 5 глави 1 розділу IV,
пункт 3 розділу VI)

Оцінка площі посівної картоплі в господарствах населення
(приклад умовний)

	Площа орної землі на початок року T , га (адміністративні дані Держгеокадастру)	Форма № 01-СГН			Площа посівна картоплі, га	Структура площі посівної картоплі, %	Розмір площі перерозподілу, га	Площа посівна картоплі (розподілена), га
		площа орної землі, га	площа посівна картоплі, га	частка площі посівної картоплі у площі орної землі, %				
А	1	2	3	4 (гр.3/гр.2×100)	5 (гр.1×гр.4/100)	6 (за гр.5)	7 (-4339,7)×гр.6/100	8 (гр.5+гр.7)
Регіон (за оцінкою)		$(403437 \times 13,5/100) = 54464,0$						
		Різниця $(54464,0 - 58803,7) = -4339,7$						
Район 1	105333	285,29	35,51	12,4	13061,3	22,2	-963,4	12097,9
Район 2	134514	263,72	41,52	15,7	21118,7	35,9	-1558,0	19560,7
Район 3	111242	119,48	23,35	19,5	21692,2	36,9	-1601,3	20090,9
Район 4	52348	130,35	7,35	5,6	2931,5	5,0	-217,0	2714,5
Регіон (за сумою районів)	403437	798,84	107,73	13,5	58803,7	100,0	-4339,7	54464,0

Додаток 4
до Методики
(пункт 1 глави 2 розділу V,
пункт 3 розділу VI)

**Оцінка площі зібраної, кількості виробленої продукції (валового збору) й урожайності
сільськогосподарської культури в господарствах населення
(приклад умовний)**

1. Дані для розрахунку

А	Урожайність у підприємствах, що вивчаються, на звітну дату року Т, ц з 1 га зібраної площі	Агреговані дані ОСГД				
		площа посівна, га	площа зібрана, га	кількість виробленої продукції (валовий збір), ц	урожайність, ц з 1 га зібраної площі	частка площі зібраної, у % до площі посівної
	1	2	3	4	5 (гр.4/гр.3)	6 (гр.3/гр.2×100)
Регіон	17,3	17,18	6,28	173,3	27,6 (173,3/6,28)	36,6
Район 1	18,6	4,11	1,12	30,8		27,3
Район 2	17,1	3,63	0,81	22,7		22,3
Район 3	19,1	6,34	2,80	77,0		44,2
Район 4	12,0	3,10	1,55	42,8		50,0

**2. Оцінка площі зібраної сільськогосподарської культури у господарствах населення в регіоні та розподіл показника
за територіально-адміністративними одиницями**

А	Площа посівна, га (форма № 4-сг (річна)) (умовно розподілена за районами)	Частка площі зібраної, у % до площі посівної	Площа зібрана у регіоні, га	Площа зібрана (за оцінкою) у регіоні, га	Частка площі зібраної району у площі зібраній регіону, %	Площа зібрана, розподілена за районами, га
	1	2 (гр.6 табл.1)	3 (гр.1×гр.2/100)	4 (гр.1×гр.2/100)	5 (за гр.4)	6 (гр.5×гр.3/100)
Регіон	120,3	36,6	44,0 (120,3×36,6/100)	44,1 (за сумою районів)	100,0	44,0
Район 1	28,8	27,3		7,9	17,9	7,9
Район 2	25,4	22,3		5,7	12,9	5,7
Район 3	44,4	44,2		19,6	44,5	19,5
Район 4	21,7	50,0		10,9	24,7	10,9

3. Оцінка кількості виробленої продукції (валового збору) сільськогосподарської культури в господарствах населення в регіоні та розподіл показника за територіально-адміністративними одиницями

І варіант	Кількість виробленої продукції (валовий збір) у господарствах населення, ц	Урожайність, ц з 1 га		Співвідношення урожайності у підприємствах, що вивчаються, до показника в регіоні	Урожайність у господарствах населення, ц з 1 га	Площа зібрана, розподілена за районами в господарствах населення, га	Кількість виробленої продукції (валовий збір) у господарствах населення (за оцінкою), ц	Частка кількості виробленої продукції (валового збору) району, %	Кількість виробленої продукції (валовий збір), розподілена за районами, ц
		у підприємствах, що вивчаються, на звітну дату року <i>T</i>	у господарствах населення						
А	1 (гр.5 табл.1)× ×(гр.3 табл.2))	2 (гр.1 табл.1)	3 (гр.5 табл.1)	4	5 (гр.3×гр.4)	6 (гр.6 табл.2)	7 (гр.5×гр.6)	8 (за гр.7)	9 (гр.1×гр.8/100)
Регіон	1214,4 (27,6×44,0)	17,3	27,6	1,0000	x	44,0	1193,2	100,0	1214,4 (за сумою районів)
Район 1		18,6		1,0751	29,7	7,9	234,6	19,7	239,2
Район 2		17,1		0,9884	27,3	5,7	155,6	13,0	157,9
Район 3		19,1		1,1040	30,5	19,5	594,8	49,8	604,8
Район 4		12,0		0,6936	19,1	10,9	208,2	17,5	212,5

II варіант	Кількість виробленої продукції (валовий збір) у господар- ствах населення, ц	Урожайність, ц з 1 га		Співвідно- шення урожайності у госпо- дарствах населення до урожай- ності в підпри- ємствах, що вивчаються	Урожай- ність у господар- ствах населення, ц з 1 га	Площа зібрана, розподілена за районами в господар- ствах населення, га	Кількість виробленої продукції (валовий збір) у господар- ствах населення (розрахун- ковий), ц	Частка кількості вироб- леної продукції (валового збору) району, %	Кількість виробленої продукції (валовий збір), розподі- лена за районами, ц
		у підпри- ємствах, що вивча- ються	у госпо- дарствах населен- ня						
А	1 (гр.5 табл.1)× ×(гр.3 табл.2))	2 (гр.1 табл.1)	3 (гр.5 табл.1)	4 (гр.3/гр.2)	5 (гр.2×гр.4)	6 (гр.6 табл.2)	7 (гр.5×гр.6)	8	9 (гр.1×гр.8/100)
Регіон	1214,4 (27,6×44,0)	17,3	27,6	1,5954	x	44,0	1193,2	100,0	1214,4 (за сумою районів)
Район 1		18,6			29,7	7,9	234,6	19,7	239,2
Район 2		17,1			27,3	5,7	155,6	13,0	157,9
Район 3		19,1			30,5	19,5	594,8	49,8	604,8
Район 4		12,0			19,1	10,9	208,2	17,5	212,5

Додаток 5
до Методики
(пункт 1 глави 2 розділу V)

**Оцінка кількості виробленої продукції (валового збору) культур зернових у господарствах населення
(приклад умовний)**

Код рядка	Показники	Форма ДСС	Пшениця та спельта озима	Пшениця та спельта яра	Ячмінь озимий	Ячмінь ярий	Жито озиме	Овес	Гречка	Просо	Кукурудза
А	Б	В	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Площа посівна, га	№ 4-сг (річна)	69400,0	6700,0	700,0	21700,0	20800,0	31300,0	2200,0	800,0	89400,0
Липень											
2	Частка площі зібраної, у % до площі посівної	№ 02-СГН	76,2	–	80,9	30,5	57,3	3,4	–	–	–
3	Урожайність, ц з 1 га		29,4	–	33,5	26,6	21,7	21,1	–	–	–
4	Площа зібрана, га	ряд.1×ряд.2/100	52882,8	–	566,3	6618,5	11918,4	1064,2	–	–	–
5	Кількість виробленої продукції (валовий збір), ц	ряд.3×ряд.4	1554754,3	–	18971,1	176052,1	258629,3	22454,6	–	–	–
Серпень											
6	Частка площі зібраної, у % до площі посівної	№ 02-СГН	23,7	100,0	13,3	69,3	42,7	95,4	–	1,7	–
7	Урожайність, ц з 1 га		27,8	28,7	32,6	28,1	20,1	23,3	–	20,3	–
8	Площа зібрана, га	ряд.1×ряд.6/100	16447,8	6700,0	93,1	15038,1	8881,6	29860,2	–	13,6	–
9	Кількість виробленої продукції (валовий збір), ц	ряд.7×ряд.8	457248,8	192290,0	3035,1	422570,6	178520,2	695742,7	–	276,1	–

A	Б	В	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Вересень											
10	Частка площі зібраної, у % до площі посівної	№ 02-СГН?	-	-	-	-	-	-	100,0	98,3	41,0
11	Урожайність, ц з 1 га		-	-	-	-	-	-	10,6	23,1	60,2
12	Площа зібрана, га	ряд.1×ряд.10/100	-	-	-	-	-	-	2200,0	786,4	36654,0
13	Кількість виробленої продукції (валовий збір), ц	ряд.11×ряд.12	-	-	-	-	-	-	23320,0	18165,8	2206570,8
Жовтень											
14	Частка площі зібраної, у % до площі посівної	№ 02-СГН	-	-	-	-	-	-	-	-	52,6
15	Урожайність, ц з 1 га		-	-	-	-	-	-	-	-	58,1
16	Площа зібрана, га	ряд.1×ряд.14/100	-	-	-	-	-	-	-	-	47024,4
17	Кількість виробленої продукції (валовий збір), ц	ряд.15×ряд.16	-	-	-	-	-	-	-	-	2732117,6

А	Б	В	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Листопад											
18	Частка площі зібраної, у % до площі посівної	№ 02-СГН	–	–	–	–	–	–	–	–	6,0
19	Урожайність, ц з 1 га		–	–	–	–	–	–	–	–	58,0
20	Площа зібрана, га	ряд.1×ряд.18/100	–	–	–	–	–	–	–	–	5364,0
21	Кількість виробленої продукції (валовий збір), ц	ряд.19×ряд.20	–	–	–	–	–	–	–	–	311112,0
За весь період збирання звітнього року											
22	Частка площі зібраної, у % до площі посівної	ряд.(2+6+10+14+18)	99,9	100,0	94,2	99,8	100,0	98,8	100,0	100,0	99,6
23	Площа зібрана, га	ряд.(4+8+12+16+20)	69330,6	6700,0	659,4	21656,6	20800,0	30924,4	2200,0	800,0	89042,4
24	Кількість виробленої продукції (валовий збір), ц	ряд.(5+9+13+17+21)	2012003,1	192290,0	22006,2	598622,7	437149,5	718197,3	23320,0	18441,9	5249800,4
25	Урожайність, ц з 1 га	ряд.24/ряд.23	29,0	28,7	33,4	27,6	21,0	23,2	10,6	23,1	59,0

Додаток 6
до Методики
(пункт 2 глави 2 розділу V)

**Схема строків збирання культур овочевих і багаторічних
(приклад умовний)**

Назва сільсько- господарської культури	Період збирання						
	червень	липень	серпень	вересень	жов- тець	листо- пад	гру- день
А	1	2	3	4	5	6	7
Цибуля зелена	+						
Зелений горошок	+	+					
Салат, шпинат, кріп, щавель	+						
Редиска, редька	+						
Часник		+					
Огірки та корнішони		+	+				
Помідори		+	+	+			
Кабачки, патисони	+	+	+				
Перець солодкий і гіркий		+	+	+	+	+	
Цибуля на ріпку			+				
Баклажани			+	+			
Капуста	+	+	+	+	+	+	+
Гарбузи столові				+			
Буряк столовий, морква столова, петрушка коренева, селера тощо				+	+	+	+
Суниця, полуниця	+	+					
Малина, смородина, агрус		+	+				
Обліпіха				+			
Горобина			+	+			
Яблуні		+	+	+	+	+	
Груші		+	+	+	+		
Айва			+	+			
Черешні	+	+					
Вишні		+	+				
Сливи			+	+			
Абрикоси		+	+				
Персики		+	+	+			
Кизил			+				
Алича		+	+	+			
Горіхи				+		+	
Виноград			+	+	+	+	

Додаток 7
до Методики
(пункт 5 глави 2 розділу V,
пункт 3 розділу VI)

Оцінка кількості виробленої продукції (валового збору) кукурудзи в господарствах населення
(за відсутності або недостатньої кількості даних у вибірковій сукупності ОСГД)
(приклад умовний)

	Площа посівна, га		Площа зібрана, га (форма № 02-СГН)				Кількість виробленої продукції (валовий збір), кг (форма № 02-СГН)			Урожайність, ц з 1 га		Оцінка для форми № 37-сг (місячна)	
	форма № 4-сг (річна) (умовно розподілена за районами)	форма № 01-СГН	заги-нуло	вересень	жов-тень	листо-пад	вересень	жов-тень	листо-пад	форма № 02-СГН	прийнята для оцінки	площа зібрана, га	кількість виробленої продукції (валовий збір), ц
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (гр.8/гр.5/100)	11	12	13 (гр.11×гр.12)
Регіон	972	1,53	0,0	–	1,53	–	–	7735	–	50,6	52,0² (50590/972)	972	50590 (за сумою районів)
Район 1	80	0,06	0,0	–	0,06	–	–	325	–	54,2	54,2	80	4336
Район 2	161	0,17	–	–	0,17	–	–	1070	–	62,9	62,9	161	10127
Район 3	81	–	–	–	–	–	–	–	–	–	50,6¹	81	4099
Район 4	180	–	–	–	–	–	–	–	–	–	50,6¹	180	9108
Район 5	129	0,35	–	–	0,35	–	–	1750	–	50,0	50,0	129	6450
Район 6	341	0,95	–	–	0,95	–	–	4590	–	48,3	48,3	341	16470

¹Середня урожайність кукурудзи в регіоні за даними форми № 02-СГН.

²Середня урожайність кукурудзи за регіоном в цілому розрахована як співвідношення визначених за оцінкою кількості виробленої продукції (валового збору) та площі зібраної.

Додаток 8
до Методики
(пункт 6 глави 2 розділу V,
пункт 3 розділу VI)

**Оцінка кількості виробленої продукції (валового збору) картоплі
в господарствах населення та розподіл за
адміністративно-територіальними одиницями**
(за співвідношенням показників у підприємствах і господарствах населення)
(приклад умовний)

	Площа посівна у господарствах населення, га (умовно розподілена за районами)	Урожайність у підприємствах, що вивчаються, ц з 1 га	Урожайність у господарствах населення за оцінкою ¹ , ц з 1 га	Кількість виробленої продукції (валовий збір) у господарствах населення за оцінкою, ц
А	1	2	3 (гр.2×К _у)	4 (гр.3×гр.1)
Регіон	25189	143	133	3465860 (за сумою районів)
Район 1	7563	148	138	1043694
Район 2	5310	168	156	828360
Район 3	4558	134	125	569750
Район 4	7758	142	132	1024056

¹Урожайність у господарствах населення розрахована за районом визначена із застосуванням коефіцієнта (К_у), розрахованого як співвідношення рівнів урожайності в господарствах населення за агрегованими даними ОСГД за формою № 02-СГН до урожайності в підприємствах, що вивчаються: $133/143=0,93$. Коефіцієнт характеризує зміну урожайності в кожному районі порівняно з урожайністю у регіоні та може бути поширений на кожний район. Якщо в якомусь районі підприємства не вирощують картоплю, при здійсненні оцінки використовується середня урожайність картоплі в підприємствах у регіоні.

**Оцінка кількості виробленої продукції (валових зборів)
культур плодових та ягідних у господарствах населення
за адміністративно-територіальними одиницями
(приклад умовний)**

	Культури плодові та ягідні	У тому числі			
		зернят- кові	кісточ- кові	горіхо- плідні	ягід- ники
А	1	2	3	4	5
1. Господарства населення					
1.1. Площа насаджень, га	12470	4570	6700	500	700
1.2. У т. ч. у плодоносному віці, га	11210	3900	6320	340	650
1.3. Кількість виробленої продукції (валовий збір), ц	465561	226200	219936	2720	16705
1.4. Урожайність, ц з 1 га (підпункт 1.3/підпункт 1.2)	41,5	58,0	34,8	8,0	25,7
2. Площа насаджень у плодоносному віці в господарствах населення, га (умовно розподілена за районами)					
Регіон	11210	3900	6320	340	650
Район 1	551	215	284	20	32
Район 2	4563	1583	2513	147	320
Район 3	1130	480	540	29	81
Район 4	4966	1622	2983	144	217
3. Урожайність у підприємствах, що вивчаються, ц з 1 га (форма № 29-сг (річна))					
Район 1	x	29,1	23,7	4,5	17,9
Район 2	x	27,9	18,9	2,3	26,2
Район 3	x	32,4	20,6	3,2	18,5
Район 4	x	25,6	15,2	3,2	30,5
4. Кількість виробленої продукції (валовий збір) умовна, ц (пункт 3 × пункт 2 за відповідним районом)					
Регіон (за сумою районів)	x	107498	110693	982	17075
Район 1	x	6257	6731	90	573
Район 2	x	44166	47496	338	8384
Район 3	x	15552	11124	93	1499
Район 4	x	41523	45342	461	6619
5. Урожайність умовна у регіоні, ц з 1 га (пункт 4/підпункт 1.2)		27,6	17,5	2,9	26,3
6. Співвідношення урожайності (підпункт 1.4/пункт 5)		2,101	1,988	2,759	0,977

A	1	2	3	4	5
7. Урожайність умовна у господарствах населення, ц з 1 га (пункт 3 × пункт 6)					
Район 1	x	61,1	47,1	12,4	17,5
Район 2	x	58,6	37,6	6,3	25,6
Район 3	x	68,1	41,00	8,8	18,1
Район 4	x	53,8	30,2	8,8	29,8
8. Кількість виробленої продукції (валовий збір) у господарствах населення (умовна), ц (пункт 7 × пункт 2 за відповідним районом)					
Регіон (за сумою районів)	465326	225853	220092	2696	16685
Район 1	27321	13137	13376	248	560
Район 2	196371	92764	94489	926	8192
Район 3	56549	32688	22140	255	1466
Район 4	185085	87264	90087	1267	6467
9. Структура кількості виробленої продукції (валового збору) у господарствах населення (умовна), % (для графі 1: відповідний район до показника по регіону в пункті 8 × 100 %; для граф 2–5: кожна з граф 2–5 до графі 1 за відповідним районом × 100 %)					
Регіон	100,0	x	x	x	x
Район 1	5,8	48,1	49,0	0,9	2,0
Район 2	42,2	47,2	48,1	0,5	4,2
Район 3	12,2	57,8	39,2	0,5	2,6
Район 4	39,8	47,1	48,7	0,7	3,5
10. Різниця кількості виробленої продукції (валового збору) у господарствах населення, ц (для графі 1: (підпункт 1.3 – пункт 8) по регіону за сумою районів, розподілений за районами за структурою пункту 9; для граф 2–5: графа 1 пункту 10 × графу 2–5 пункту 9 за відповідним районом /100 %)					
Регіон (за сумою районів)	235	115	112	1	7
Район 1	14	7	7	0	0
Район 2	99	47	48	0	4
Район 3	29	17	11	0	1
Район 4	93	44	46	1	2
11. Кількість виробленої продукції (валовий збір) у господарствах населення (розподілена), ц (сума пунктів 8 і 10)					
Регіон (за сумою районів)	465561	225968	220204	2697	16692
Район 1	27335	13144	13383	248	560
Район 2	196470	92811	94537	926	8196
Район 3	56578	32705	22151	255	1467
Район 4	185178	87308	90133	1268	6469

Додаток 10
до Методики
(пункт 7 розділу VII)

Оцінка площі посівної соняшнику за результатами розпізнавання аерокосмічних знімків та її розподіл за регіонами та категоріями господарств у звітному році (приклад умовний)

	Площа посівна соняшника за формою № 4-сг (річна), тис.га			Структура площі посівних соняшника за формою № 4-сг (річна), у %			Площа посівна соняшника за даними розпізнавання знімків, тис.га	Оцінка площі посівної соняшника з урахуванням даних розпізнавання знімків, тис.га			Довідково: перевірка площі посівної (за оцінкою), у підприємствах, тис.га
	господарства всіх категорій	у т. ч.		за регіонами	за категоріями господарств			господарства всіх категорій	у т. ч.		
		підприємства	господарства населення		підприємства	господарства населення			підприємства	господарства населення	
А	1	2	3	4	5	6	7	8 (5580,0 × гр.4 за регіоном)	9 (гр.8 × гр.5 за регіоном)	10 (гр. 8– гр.9)	11 (гр.2 – –гр.9)
Україна	4947,4	4242,7	704,7	1,00000	0,85756	0,14244	5580,0	5580,0	4785,2	794,8	542,5
Вінницька	295,8	281,6	14,2	0,05979	0,95199	0,04801	...	333,6	317,6	16,0	36,0
Волинська	21,5	21,5	–	0,00435	1,00000	0,00000	...	24,3	24,3	0,0	2,8
Дніпропетровська	702,7	591,0	111,7	0,14203	0,84104	0,15896	...	792,5	666,5	126,0	75,5
Донецька	106,6	82,9	23,7	0,02155	0,77767	0,22233	...	120,2	93,5	26,7	10,6
Житомирська	127,3	119,1	8,2	0,02573	0,93559	0,06441	...	143,6	134,4	9,2	15,3
Закарпатська	1,6	1,1	0,5	0,00032	0,68750	0,31250	...	1,8	1,2	0,6	0,1
Запорізька	114,5	102,6	11,9	0,02314	0,89607	0,10393	...	129,1	115,7	13,4	13,1
Івано-Франківська	13,4	13,3	0,1	0,00271	0,99254	0,00746	...	15,1	15,0	0,1	1,7
Київська	189,9	187,1	2,8	0,03838	0,98526	0,01474	...	214,2	211,0	3,2	23,9
Кіровоградська	643,4	480,8	162,6	0,13005	0,74728	0,25272	...	725,7	542,2	183,5	61,4
Луганська	61,7	–	61,7	0,01247	0,00000	1,00000	...	69,6	–	69,6	–
Львівська	17,3	17,3	–	0,00350	1,00000	0,00000	...	19,5	19,5	–	2,2
Миколаївська	486,5	399,7	86,8	0,09833	0,82158	0,17842	...	548,7	450,8	97,9	51,1
Одеська	419,7	345,1	74,6	0,08483	0,82225	0,17775	...	473,4	389,3	84,1	44,2
Полтавська	383,9	328,0	55,9	0,07760	0,85439	0,14561	...	433,0	370,0	63,0	42,0
Рівненська	36,2	36,2	–	0,00732	1,00000	0,00000	...	40,8	40,8	–	4,6

Продовження додатка 10

A	1	2	3	4	5	6	7	8 (5580,0 × гр.4 за регіоном)	9 (гр.8 × × гр.5 за регіоном)	10 (гр. 8– гр.9)	11 (гр.2 – –гр.9)
Сумська	173,7	167,3	6,4	0,03511	0,96315	0,03685	...	195,9	188,7	7,2	21,4
Тернопільська	72,7	72,7	–	0,01469	1,00000	0,00000	...	82,0	82,0	–	9,3
Харківська	463,9	409,7	54,2	0,09377	0,88316	0,11684	...	523,2	462,0	61,2	52,3
Херсонська	44,0	37,6	6,4	0,00889	0,85455	0,14545	...	49,6	42,4	7,2	4,8
Хмельницька	121,6	120,6	1,0	0,02458	0,99178	0,00822	...	137,2	136,1	1,1	15,5
Черкаська	225,7	208,2	17,5	0,04562	0,92246	0,07754	...	254,6	234,9	19,7	26,7
Чернівецька	16,5	12,1	4,4	0,00334	0,73333	0,26667	...	18,6	13,6	5,0	1,5
Чернігівська	207,3	207,2	0,1	0,04190	0,99952	0,00048	...	233,8	233,7	0,1	26,5

Список використаних джерел

1. Закон України "Про офіційну статистику" від 16 серпня 2022 року № 2524-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>
2. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату від 29 грудня 2009 року № 498.
URL: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/glos.htm
3. Глосарій термінів національної моделі діяльності органів державної статистики, затверджений наказом Держстату від 15 грудня 2025 року № 227.
URL: https://stat.gov.ua/sites/default/files/2025-12/227_2025.pdf
4. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Площі, валові збори та урожайність сільськогосподарських культур", затверджені наказом Держстату від 17 червня 2026 року № 154.
URL: <https://stat.gov.ua/uk/pages/metodolohiyanapovnennya>
5. Номенклатура продукції сільського господарства (НПСГ), затверджена наказом Держстату від 30 грудня 2020 року № 366.
URL: <https://stat.gov.ua/uk/page-contents/nomenklatura-produktsiyi-silskoho-hospodarstva-npsh>
6. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12 січня 2011 року № 3, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29 березня 2011 року за № 408/19146.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-11>
7. Regulation (EU) 2022/2379 of the European Parliament and of the Council of 23 November 2022 on statistics on agricultural input and output, amending Commission Regulation (EC) No 617/2008 and repealing Regulations (EC) No 1165/2008, (EC) No 543/2009 and (EC) No 1185/2009 of the European Parliament and of the Council and Council Directive 96/16/EC.
URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2022.315.01.0001.01.ENG
8. Commission Implementing Regulation (EU) 2023/1538 of 25 July 2023 laying down rules for the application of Regulation (EU) 2022/2379 of the European Parliament and of the Council as regards crop production statistics.
URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1538/oj/eng.